

(i) Printed Pages : 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

4 5 1 0 5

Exam. Code :

1 1 0 3

B.Ed. 4<sup>th</sup> Semester

(2056)

## READING AND REFLECTING ON TEXT

(In all Mediums)

Paper : F-4.5 (Same For USOL Candidates of 4<sup>th</sup> Sem.)

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :- (1) Attempt **one** question each from Units I to IV.

(2) Unit V is compulsory.

### UNIT-I

1. Explain the general principles of language learning and their classroom implications. 8
2. What is home language? Explain the role of home language in classroom instructions. 8

### UNIT-II

3. Being a language teacher, how will you develop language and linguistic skills among the learners? Discuss with suitable examples. 8
4. 'Reading is not just a cognitive process but also a physical activity influenced by the surrounding environment and bodily postures'. Discuss. 8

### UNIT-III

5. 'Reading comprehension is more than decoding words'. Discuss this statement in the light of its key components. 8

6. Discuss the following:
- Methods of reading.
  - Difference between loud reading and silent reading. 4,4

#### UNIT-IV

- Explain the different methods of evaluating reading skills. Critically examine their strengths and limitations. 8
- Which skills are necessary to search information from reference sources? Discuss with suitable examples. 8

#### UNIT-V

- Write a short note on:
  - Multilingualism. 2
  - Skills involved in reading. 2
  - Factors affecting reflective reading. 2
  - Causes of reading problems. 2

#### (हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) यूनिट I से IV तक प्रत्येक में से एक प्रश्न हल करें।  
(2) यूनिट V अनिवार्य है।

#### यूनिट-I

- भाषा अधिगम के सामान्य सिद्धांतों और कक्षा में उनके निहितार्थों की व्याख्या कीजिए। 8
- मातृभाषा क्या है? कक्षा शिक्षण में मातृभाषा की भूमिका स्पष्ट कीजिए। 8

#### यूनिट-II

- एक भाषा शिक्षक होने के नाते, आप शिक्षार्थियों में भाषा और भाषाई कौशल कैसे विकसित करेंगे? उपयुक्त उदाहरणों सहित चर्चा कीजिए। 8
- 'पठन केवल एक संज्ञानात्मक प्रक्रिया नहीं है, बल्कि परिवेश और शारीरिक मुद्राओं से प्रभावित एक शारीरिक गतिविधि भी है।' चर्चा कीजिए। 8

#### यूनिट-III

- 'पठन बोध केवल शब्दों को समझने से कहीं अधिक है'। इस कथन की प्रमुख घटकों के प्रकाश में चर्चा कीजिए। 8
- निम्नलिखित पर चर्चा कीजिए:
  - पठन की विधियाँ।
  - जोर से पढ़ने और मौन पठन में अंतर। 4,4

#### यूनिट-IV

- पठन कौशल के मूल्यांकन की विभिन्न विधियों की व्याख्या कीजिए। उनकी खूबियों और कमियों का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए। 8
- संदर्भ स्रोतों से जानकारी खोजने के लिए कौन से कौशल आवश्यक हैं? उपयुक्त उदाहरणों सहित चर्चा कीजिए। 8

#### यूनिट-V

- निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए:
  - बहुभाषावाद। 2
  - पठन में शामिल कौशल। 2
  - चिंतनशील पठन को प्रभावित करने वाले कारक। 2
  - पठन समस्याओं के कारण। 2

#### (पंजाबी अनुवाद)

- नोट :- (1) यूनिट I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।  
(2) यूनिट V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

#### यूनिट-I

- ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ। 8
- ਘਰੇਲੂ ਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ? ਕਲਾਸਰੂਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ। 8

## ਯੂਨਿਟ-II

3. ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੁਨਰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰੋਗੇ ? ਢੁਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
4. 'ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬੋਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵੀ ਹੈ।' ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

## ਯੂਨਿਟ-III

5. 'ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਮਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਡੀਕੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।' ਇਸ ਕਥਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਘਟਕਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ :
  - (a) ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ।
  - (b) ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ। 4,4

## ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 8
8. ਸੰਦਰਭ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਖੋਜਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਹੁਨਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ? ਢੁਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

## ਯੂਨਿਟ-V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਛੋਟਾ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (a) ਬਹੁਭਾਸ਼ਾਈਵਾਦ। 2
  - (b) ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁਨਰ। 2
  - (c) ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ। 2
  - (d) ਪੜ੍ਹਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ। 2